
Andragende

til

det høje Ministerium for Kirke- og Undervisningsvæsenet

fra

Bestyrelsen for det kongelige danske geografiske Selskab

om

Bevilling til Deltagelse

i den internationale geografiske Udstilling i Venezia

i Efteraaret 1881.

(Trykt som Manuskript.)

Kjøbenhavn.

Hoffensberg & Traps Etabl.

1880.

Efter at undertegnede Bestyrelse har overvejet den neden for omtalte Sag med Selskabets Raad og faaet dettes Billigelse, tillader den sig at indsende nærværende Andragende til det høje Ministerium for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Da der ved Hjælp af Jærnveje, Dampskibe o. s. v. var bleven fremkaldt en tidligere ukjendt Lethed i Forbindelsen mellem de forskjellige Lande, maatte der naturlig opstaa Trang til internationale Udstillinger, ved hvilke man kunde blive bekjendt med de forskjellige Lande, deres Frembringelser og øvrige Forhold. I Løbet af en Menneskealder har man ogsaa afholdt den ene internationale Udstilling efter den anden; i Førstningen var det nærmest Industri- og Kunstudstillinger, som fandt Sted, men senere er dertil kommet Udstillinger af mange andre Slags.

Det er nu visselig saaledes, at det er de store Kulturstater, som gaa i Spidsen for disse Udstillinger og spille den fremherskende Rolle paa dem, men ogsaa de mindre Stater holde sig ikke tilbage, i det de derved give Verden Lejlighed til at lære dem at kjende; Danmark er ligeledes adskillige Gange optraadt paa saadanne Udstillinger. Uden iøvrigt at ville udtale nogen nedsættende Dom over den Maade, hvorpaa Danmark er optraadt paa Udstillingerne, tro vi at kunne sige, at vort Land paa adskillige af dem ikke er bleven saa fyldig repræsenteret, som man efterstræbte, og som en af Hovedgrundene dertil maa der vist nævnes, at man mangan Gang herhjemme ikke har understøttet dem saa meget, som det kunde have været ønskeligt.

Imellem de internationale Udstillinger, der i de senere Aar ere fremkomne, maa man ogsaa nævne de *geografiske*, i det en saadan 1871 afholdtes i Antwerpen og en paafølgende 1875 i Paris, begge Gange i Forening med en geografisk Kongres. I Følge Meddelelse til vort Selskab er det nu bestemt, at den tredje internationale geografiske Udstilling og Kongres skal afholdes til Efteraaret 1881 i Venezia, hvor Gjenstandene skulle udstilles dels i Dogepaladset og dels i Sale og Gallerier i det kongelige Palads.

I den første af de internationale geografiske Udstil-

linger deltog Danmark slet ikke, hvorimod dette var Tilfældet i Paris. Vort Lands Deltagelse paa den sidste skete dog kun ad privat Vej og uden nogen som helst Pengeunderstøttelse fra Staten eller offentlige Institutioner; Udstillerne maatte selv afholde alle Udgifterne.

En international geografisk Udstilling kan fremfor nogen anden være skikket til at give Verden Begreb om, hvorledes et Land ser ud, og paa hvilket Kulturtrin det staaer, og at dette er saa, kan man godtgjøre ved at gennemse Fortegnelsen over de Sager, der bleve fremstillede 1875 i Paris. Folk i Almindelighed mene nu rigtignok, at en geografisk Udstilling nærmest kun kommer til at indeholde Kaart, geografiske Skrifter og videnskabelige Instrumenter; men da Geografien maa defineres som den Videnskab, der giver en samlet Fremstilling af Jordkloden og dens Beboere, har man paa en saadan Udstilling ogsaa Ret til at fremstille *alt*, der tjener til at give et Billede af det enkelte Land og dets Beboere. Det var i Overensstemmelse med denne Tanke, at den danske Afdeling paa Pariserudstillingen 1875 blev dannet, og heri havde man en af Grundene til, at den nævnte Afdeling, trods al dens Ufuldkommenhed og Ufuldstændighed, vakte saa megen Interesse baade hos Videnskabsmændene og hos Beskuerne i Almindelighed. Efter hvad vi have erfaret, tro vi ogsaa at kunne sige, at denne Udstilling har bidraget noget til, at Verden har faaet et og andet at vide om Danmark, og at mangan Besøger er kommen til at tænke, at om det lille Danmark end ikke kan existere i Kraft af sine Bajonetter, saa fortjener det at existere i Kraft af sin udviklede og paa mange Omraader ejendommelige Kultur. Det vilde ogsaa have været mindre heldigt, om Danmark 1875, saaledes som det kun var Tilfældet med en eneste af de evropæiske Stater, nemlig Grækenland, ikke havde været repræsenteret paa Udstillingen.

I Efteraaret 1881 vil der altsaa atter være Lejlighed for Danmark til at vise Verden, hvorledes vort Land ser ud, og hvilket videnskabeligt Arbejde der i flere Henseender er udført hos os i en Aarrække. Valget af Venezia som Stedet for Udstillingen og Kongressen maa

anses som meget heldigt; thi Byen ligger saaledes, at man let kan komme dertil, ikke alene fra selve Italien, men ogsaa fra Østrig-Ungarn, Tyskland, Schweiz og Frankrig. Det kan heller ikke omtvives, at mange Mennesker ville strømme til Byen for at se Udstillingen, ligesom det følger af sig selv, at Kongressen vil samle en Mængde Videnskabsmænd, da de forskellige geografiske Selskaber rundt om i Verden naturligvis sende Repræsentanter dertil.

Under disse Omstændigheder forekommer det os, at Danmark ogsaa denne Gang maa deltage, og vi have derfor taget under Overvejelse, paa hvad Maade dette bedst kan ske. Da vort Selskab, der nu har bestaaet næsten i 4 Aar og tæller over 1200 Medlemmer, udgiver et geografisk Tidsskrift, der bl. a. indeholder en Række meget værdifulde Afhandlinger om vort Land, og da det tillige er det Sted, hvor saa godt som alt det nye i geografisk Retning, der præsteres hos os, samler sig, synes det ret naturligt, om dette Selskab stilles i Spidsen for den danske Afdeling paa Udstillingen og arrangerer alt, hvad der hører dertil. For at dette kan ske, er det imidlertid nødvendigt, at der fra Statens Side gives os Midler til Deltagelse; thi vor finansielle Stilling er ingenlunde saaledes, at vi kunne bidrage dertil. Nærværende Andragende gaar derfor ud paa at formaa det høje Ministerium til at sætte det kongelige danske geografiske Selskab i Stand til at deltage i Udstillingen og Kongressen.

Vi ere forberedte paa at møde den Indvending, at der ikke siden 1875 er præsteret saa meget geografisk heri Danmark, at vi ville komme til at indtage en nogenlunde passende Plads paa Udstillingen, og at det derfor ikke vil lønne Umagen for Staten at sætte vort Land i Stand til at udstille; men herom have vi en anden Opfattelse.

En saadan Udstilling kan gaa ud fra to Synspunkter; det ene er at fremstille alt, som hjælper til at give en Forestilling om Landet, dets Natur og dets Beboere, og det andet er at fremstille alt det nye, der i geografisk Henseende er fremkommet i Landet siden den sidst afholdte Udstilling. Det er vor Tanke at kombinere begge disse Synspunkter, og vi have det Haab, at vor Afdeling paa denne Maade vil vække en ikke ringe Opmærksomhed. Forholdet er nu tilvisse saaledes, at der ikke fra Danmark paa nogen Maade er udført Undersøgelser, som kunne sammenstilles f. Ex. med Stanleys, Nordenskiöld's o. s. v.; men netop siden 1875 er der undersøgt ikke saa lidet i Grønland, og med Hensyn til selve Hovedlandet Danmark er der ogsaa siden 1875 i geografisk Retning udført adskilligt, der fortjener at komme til Verdens Kundskab. For at det høje Ministerium kan faa en Forestilling herom, tillade vi os i al Korthed at give en Oversigt over

det vigtigste, som efter vor Mening bør udstilles i vor Afdeling, samt over Maaden, hvorpaa vi tænke os, at Gjenstandene skulle udstilles.

Efter vor Opfattelse bør den danske Afdeling være indrettet saaledes, at der efter danske Maleres Originaler bliver udført en Række c. 18 Tommer brede *Akvareller*, som give en Forestilling om Landets Natur o. s. v., og at disse Akvareller i Forening med *Farvetryk*, *store Fotografier* og lign. blive udstillede i Kolonner, der danne ligesom en Slags Rammer for de udstillede Kaart, Planer o. s. v. Væggene i den danske Afdeling ville upaatvivlelig paa denne Maade komme til at tage sig udmærket godt ud, i det de ville blive meget tiltalende i Form.

Fremdeles have vi tænkt, at der skulde litograferes et saakaldet *Skelet* (d. v. s. Konturen og de vigtigste Vandløb) af Landet, og dette Kaart kunde saa tjene som et Underlag, hvorpaa man da med Haanden indtegnede Detaillerne, henhørende til et eller andet Forhold, f. Ex. Skovenes Fordeling, Jærnveje, Telegrafer og lign. Ved vore Overvejelser ere vi komne til det Resultat, at den danske Afdeling paa denne Maade vil faa et fyldigt, ensartet og harmonisk Præg, der mulig vil blive enestaaende paa hele den internationale Udstilling. Tanken er ellers den samme, som var den ledende i Paris 1875; men den Gang var det hele højst ufuldstændigt, da der manglede baade Penge og Understøttelse.

Med Hensyn til **Danmarks Hovedland** have vi for *Havets* Vedkommende tænkt os, at der skulde udstilles et Kaart over *Jyllands Vestkyst* fra Hornsrev til Skagen; vor Marine har 1878 og 1879 opmaalt en stor Del af denne Kyst, og det tilbagestaaende bliver opmaalt i Aar. Som andre Kaart, der vedrøre Havet, have vi tænkt paa de forskellige Blade over *Aggertangen før og nu*, der ere samlede af Regnskabsfører ved Søkaartarkivet *J. Chr. Petersen*, fremdeles afldede Kand. *G. Winthers Undersøgelser over Bælterne og Kattegattet*, indførte paa et samlet Blad, end videre det store og smukke *Atlas af Kommissionen for Nødhavnen i Kattegat* tilligemed Kaptajn *Paulsens* Kaartblade over *Hirsholmene* og *Frederikshavn*, Kaart over *Lammefjordens Udtørring* (med Planer), samt Kaptajn *Hansens* Kaart over *Digearbejderne paa Laaland-Falster* (med Planer), der ere udførte efter Oversvømmelsen 1872. Alle disse Sager ere nye, og naar de udstilles i Rammer af Akvareller over mærkelige Punkter ved Kysterne, Høfderne (med Planer), den store Jærnbanebro over Limfjorden (med Planer) o. s. v., vil

allerede dette Afsnit af vor Udstilling kunne frembringe et fortræffeligt Indtryk.

Med Hensyn til *Højdeforholdene* maa selvfølgelig Kaartene fra *Generalstaben* indtage en fremragende Plads. Da Oberst *Lorenzen* til Industri- og Kunstudstillingen i Paris 1878 har sat de enkelte Blade over opmaalte Dele af *Jylland* sammen til to meget store Kaart, vil Orografen vække stor Opmærksomhed. (De geografiske Sager, der have været fremstillede i Paris 1878, have selvfølgelig ogsaa Ret til at udstilles i Venezia 1881). Sammen med disse Kaart have vi tænkt os at udstille Prof. *Erstlevs Oversigtskaart*, saa vel over Øerne som over Jylland, der ville være færdige inden Udstillingen. Ogsaa for Orografiens Vedkommende skulde der findes en Række Akvareller af fremtrædende og karakteristiske Landskaber som Rammer.

I *geologisk* Henseende vildo det være naturligt at udstille de to Kaart, som Prof. *Johnstrup* har ladet udføre til Udstillingen i Paris 1878, og dertil skulde saa søges Kaartarbejder over enkelte geologisk mærkelige Punkter, der ere udgivne siden 1875. Som Rammer dertil burde der være Akvareller af de mærkeligste geologiske Steder f. Ex. Møen, Stevns, Bornholm o. s. v. Det er en Selvfølge, at der hertil maatte knytte sig en fra det mineralogiske Museum udlaant Samling af danske *Mineralier* og *Forsteninger*, samt forskellige geologiske *Skrifter*.

At *Meteorologien* vil blive smukt repræsenteret for vort Lands Vedkommende, følger af sig selv, og Direktøren for vort meteorologiske Institut, Kaptajn *Hoffmeyer* har allerede tilbudt os en Række af Kaart og Skrifter i dette Øjemed.

Med Hensyn til *Plante- og Dyregeografien* vil der heller ikke være nogen Mangel. Vi have saaledes tænkt os, at baade *Flora danica* og *Zoologia danica* skulde udstilles. Det førstnævnte af disse Værker, der, saa vidt vi vide, aldrig nogen Sinde før har været udstillet og har været i Arbejde i over 100 Aar, vil selvfølgelig tiltrække sig stor Opmærksomhed. At en Række Plader fra *Flora danica* og en lignende Række fra *Zoologia danica*, som f. Ex. de mesterlige Billeder af Fiske, der ere udførte af *G. Winther*, ville afgive udmærkede Rammer, der ville vække stor Beundring, er det ikke nødvendigt at sige. Vi have fremdeles tænkt os, at der skulde udstilles en, saa vidt mulig fuldstændig Samling af den danske *floristiske* og *faunistiske Litteratur*, i det vi mene at danne en saadan dels ved de selvstændige Skrifter, dels ved Særtryk, for saa vidt saadanne haves, og dels ved at købe de vedkommende Bind, hvori der findes Lister over danske Planter eller Dyr og da at lade disse

Lister tage ud af Bindene. Det vil være første Gang, at man herfra Danmark udstiller en saadan Litteratur. — Som *Kaart*, der høre herhid, have vi tænkt os forskellige Blade, hvorpaa Grænser for Planter eller Dyr ere afsatte, fremdeles et Kaart, tilbudt os af Adjunkt *Fedderson*, over Fiskenes Udbredelse o. s. fr.

Paa denne Maade haabe vi at kunne give et ret fuldstændigt Billede af Naturen i vort Fædreland, nemlig igjennem Hydrografen, Orografen, Geologien og Meteorologien samt Plante- og Dyregeografien.

Med Hensyn til alt det, der afhænger af Mennesket eller staar i nærmere Forbindelse dermed, maa vi først bemærke, at der i indeværende Aar har været afholdt Folketælling. Chefen for det statistiske Bureau, *M. Gad*, har nu tilbudt os at udstille ikke alene en Række Skrifter fra Bureauet, men ogsaa et *Populationskaart* over den sidste Folketælling, hvilket Kaart vil blive færdigt om et Aar.

I *etnografisk* Henseende have vi tænkt os at lade udarbejde et *Sprogkaart* over den *skandinaviske* Stammes Udbredelse ligesom ogsaa et Danmarks Kaart, hvor paa vore *Dialekters* Udbredelse er afsat. De mange Undersøgelser, som vore *Oldgranskere* i de senere Aar have gjort om Udbredelsen af Gravhøje og Oldsager og som ere indførte paa Kaart, ville ogsaa have en naturlig Plads paa Udstillingen, og dertil kunde man som Rammer bruge adskillige af de Tegninger, der ere udførte f. Ex. af Prof. *M. Petersen* og som bl. a. godtgjøre, at mangt et Landskab i Jylland faar et eget Præg ved de talrige Gravhøje. Sammen hermed have vi tænkt os at udstille forskellige Skrifter om Oldsager som f. Ex. Kammerherre *Sehesteds* Værk om Fundene paa Broholm o. s. v. — Med Hensyn til en egen Side af Kulturlivet i Danmark kunne vi meddele, at Fotograf *Weller* har tilbudt os en Samling af store farvede Fotografier, der vise de danske *Folkedragter*, og disse Blade kunne tillige tjene som Rammer.

Hvad *Næringsvejene* angaar, vil den danske Afdeling ogsaa blive baade fuldstændig og tiltalende. Det smukke Kaart fra statistisk Bureau over *Hartkornets Fordeling* ligesom et Kaart over den sidste *Kvegtælling* ville her indtage en fremragende Plads. Fremdeles have vi Haab om at kunne faa udarbejdet Kaart over *Skovenes Fordeling*, over *Fiskerierne* o. s. v., ligesom rimeligvis ogsaa *det danske Hedeselskab* og Kommissionen for *Sandflugtens Dæmpning* ville udstille Arbejder. Smukt oplysende Rammer hertil vil let kunne faas, og som Sager, der kunne udstilles i dette Parti, kan nævnes Prøver af vore Kornsorter og Træsarter ligesom ogsaa af enkelte Industrigrænstande, der ere ejendommelige for vort Land. — Til Oplysning om *Samfærdselsmidlerne* har Postex-

peditør *Chr. Hansen* tilbudt os at ville udarbejde to Kaart, det ene over Samfærdselsmidlerne nu og det andet over Samfærdselsmidlerne for 50 Aar siden. Desuden har Overkrigskommissær *Madsen* tilbudt os at ville udstille Kaart over hans nye Undersøgelser i *geografisk-kommerciel Retning*, og vi have ikke nødig at sige, at disse Kaart ville vække stor Opmærksomhed. Det er naturligt, at de vigtigste af de nye Skrifter om Næringsvejene hos os ogsaa skulle udstilles, og heriblandt Professorerne *Falbe Hansens* og *W. Scharlings* statistiske Værk.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om den geografiske *Undervisning*, der paa de tidligere geografiske Udstillinger har spillet en stor Rolle, ville vi udstille en Samling af Arbejder, der hører herhen og som ikke før har været udstillet i Udlandet, baade Kaart og Bøger.

Efter saaledes paa Udstillingen at have givet en Udsigt over Populationen, Etnografien samt den materielle og den aandelige Kultur, staar altsaa *Topografien* tilbage. I denne Henseende er der i de sidste Aar hos os udført flere Arbejder, der fortjene at faa en Plads. Man kan derimellem nævne Oberst *Klingseys Amtskaart*, hvoraf et haandkoloreret Exemplar er stillet til vor Disposition af Litografen, og ligeledes *Berggreens* smukke Plan af *Kjøbenhavn* saa vel som *Byplanerne* af vore Kjøbstæder, -- alt henhørende til Gehejmecetsraad *Traps* Beskrivelse, hvoraf der selvfølgelig ogsaa skal udstilles et Exemplar. Fremdeles kan nævnes *Tegners* storartede Samling af Sognekaart og *Mansas* Danmarkskaart i den nye Udgave. — Til dette Parti kan man ogsaa regne en Samling Kaart, der tjene til at oplyse *Kartografens* Historie i Danmark, saaledes en Række af Videnskaberens Selskabs Kaart fra de første Smaablade, der findes i de historiske Almanakker og skrive sig fra Midten af forrige Aarhundrede; end videre de større Blade af Sjælland og endelig de senere til Dels efter fransk Mønster udførte fortrinlige Blade af *Angelo* o. s. v. Og hertil mene vi at føje enkelte af Generalstabens og Søkaartarkivets Kaart samt Exempler paa fortrinlig stukne Blade fra andre Steder. Det er utvivlsomt, at vor Tids Kartografer paa Udstillingen med stor Interesse ville se paa en saadan dansk kartografisk Samling, der aldrig før har eksisteret.

Til Rammer for alt dette egner sig fortrinlig en os tilbudt Samling af *Farvetryk* fra *Hoffensberg & Traps* Etablissement og som findes i Pragtværket *Danske Mindesmærker* (heri er bl. a. Kirkerne i Roskilde, Ringsted, Sorø, Aarhus, Viborg, Ribe) samt *Frederiksborgstykkerne*. Hvad der i Farvetryk skulde mangle af fremtrædende og interessante Bygninger i Landet, kan let blive udført i Akvarel efter tilstedeværende Originaler. — En Række

Akvareller, der oplyse *Bygningsmaaden* paa Landet, vil opsaa let kunne tilvejebringes.

Endnu maa vi fremhæve, at flere Etablissementer have tilbudt os at ville udstille forskellige *fysiske Instrumenter*, saaledes *Corn. Knudsen* samt *Urban Jürgensen & Sønner*, der ville udstille en Række af deres Præcisionsure til videnskabeligt Brug, som ere i saa stort Ry.

Paa denne Maade vil den danske Afdeling paa Udstillingen give en Udsigt baade over vort Land og over det, der i geografisk Retning er udført hos os siden 1875, og vi have det Haab, at det høje Ministerium vil indse, at der gaar en Idé igennem det hele, og at det ikke, hvad før saa tit har været Tilfældet, er en Del Stumper og Stykker, som udstilles.

Det er naturligt, at vore **fjærnere Landsdele** maa kunne spille en fremragende Rolle paa en international geografisk Udstilling; thi dels ere disse Lande ukjendte for fremmede, og dels ere de af Interesse i mange Retninger.

Fra *Færøerne* have vi saaledes tænkt os, at der skulde findes en aldrig før udstillet fuldstændig Række af den dertil hørende *Litteratur* fra Svabo, Lucas Debes o. s. v. til den nyeste Tid, de forskellige geologiske Afhandlinger af Forchhammer, Johnstrup, Amund Helland o. s. v., de botaniske af Lyngbye og Rostrup, de zoologiske af Dr. Mørch, Landsthingsmand Müller o. s. v., ligesom ogsaa *Kaartene* fra Borns til den nyeste Tids. Fremdeles en Række *Mineralier* fra vort mineralogiske Museum, hvoriblandt selvfølgelig Zeolitherne ville vække stor Beundring paa Grund af deres Skjønhed. Hos adskillige af vore Malere vil det ikke være vanskeligt at finde Originaler til Akvareller, der kunne tjene som Rammer.

Island er vel et Land, der altid vækker Udlændingers Interesse; men det er desuagtet meget lidt kjendt uden for Øen. Adjunkt *Th. Thoroddsen*, der om søje Tid rejser tilbage til Island, hvor han har faaet en Ansættelse, har tilbudt os at ville være os behjælpelig med dette Parti af Udstillingen, og vi have ligeledes fra *det islandske litterære Selskab* faaet Tilbud om dets godhedsfulde Understøttelse. Naar nu tillige, som vi haabe, vort *mineralogiske Museum* maatte ville udstille en Række af dets storartede Samling af islandske Mineralier og Forsteninger, vil Island blive fortrinligt repræsenteret. Der har saa godt som aldrig før paa en Verdensudstilling været fremstillet noget fra denne Ø, og fremmede Videnskabsmænd, der have villet studere Øen, have derfor i dette Øjemed mangan Gang valgt at gjøre en Tur til

Kjøbenhavn. Det er ellers vor Tanke, at Island skulde fremstilles *paa lignende Maade* som det danske Hovedland.

At de i de senere Aar udførte Undersøgelser i *Grønland* bør indtage en fremragende Plads i den danske Afdeling, følger af sig selv. Det er vort Haab, at *Kommissionen* for Ledelsen af de geologiske Undersøgelser i Grønland vil yde os sin værdifulde Medvirkning. De forskellige Rejser, der ere udførte bl. a. af *Jensen, Kornerup* og *Steenstrup*, ere jo blevne omtalte i mangfoldige udenlandske geografiske Tidsskrifter, og *Grønlandskartet* har ved dem undergaaet store Ændringer; mangfoldige *Mineralier* og *Forsteninger* ere af dem eller af andre rejsende blevne hjembragte, ikke at glemme de *Planter*, der skrive sig fra Fjældtoppene, som rage op over Indlandsisen (Nunatakkerne) og den Samling af henved 50 Blade fra Grønland, som Kornerup har udført i *Akvarel*. Naar nu dertil føjes en Samling af Redskaber, Dragter, Bohave o. s. v. fra *det etnografiske Museum*, en Samling Produkter fra *den kongelige grønlandske Handel* ligesom ogsaa Sager fra *Kryolithbruddet ved Ivigtut*, tillade vi os at mene, at det grønlandske Parti baade med Hensyn til Nyhed og Fuldstændighed ikke vil blive overgaaet af *noget som helst andet Parti* paa hele den internationale Udstilling. — Som hørende til Island og Grønland maa man nævne et *Kaart*, hvorpaa „Fyllas“ og „Ingolfs“ Maalinger i Danmarksstrædet ere indførte. Skjønt Expeditionerne med disse Skibe ere udførte med ringe Midler, have de dog naaet smukke Resultater, der ere af stor Vigtighed i videnskabelig Retning, og som derfor ville vække almindelig Opmærksomhed.

Hvad angaar *vore vestindiske Øer* er der visselig ikke meget at udstille, men Baron *v. Eygers'* plantegeografiske Kaart ligesom ogsaa et og andet til Øernes Geologi bør vistnok ikke savnes. Ogsaa Tegninger og Planer over *Fællessukkerkogeriet* fortjene en Plads.

Hermed have vi givet en Udsigt over, hvad vi tænke os, at der bør komme frem i den danske Afdeling paa den nævnte Udstilling og om Maaden, hvorpaa det skal ordnes. Det er en Selvfølge, at ovenstaaende kun er et Udkast, og at dette vil blive modificeret i mange Punkter, naar Sagen bringes til Udførelse; men vi have det Haab, at det høje Ministerium vil samstemme i, at den danske Afdeling efter den her givne Plan vil kunne blive fuldstændig, interessant og smuk. Det vilde være en Skam for vort Fædreland, hvis vi udeblev fra Udstillingen, og det vilde ikke kunne forsvares, naar vi ikke mødte saa fuldstændig som mulig.

Med Hensyn til *Udgifterne* er det meget vanskeligt at gjøre et Overslag. Det ses jo af det ovenstaaende, at Mængden af Sager vil blive meget stor, ligesom ogsaa, at selve Opstillingen med hvad dertil hører ikke vil blive billig. Vi have tænkt os, at alting skal gaa *til Søs til Lübeck* og derfra *ad Jærnvejen til Venezia* saaledes, at Omladning bliver unødvendig, og vi have i den Anledning korresponderet med Hr. Charles Petit i Lübeck. Naar vi nu sætte, at Sagerne i alt ville fylde 4 *Vaggoner* à 10,000 Pund, kan Udgiften regnes at være for:

Transporten fra Kjøbenhavn over Lübeck og derfra direkte ad Jærnvejen over München og Verona (frem og tilbage)	5,000 Kr.
Opstillingen i Venezia tilligemed Opsyn o. s. v. i 2½ Maaned	2,000 -
Forarbejder i Kjøbenhavn, indbefattet f. Ex. Udførelsen af Kaart, Planer, Akvareller, fremdeles forskellige Trykningsomkostninger, Indkjøb af Skrifter og Sager, der ikke kunne faas paa anden Maade, Arbejdet med at samle og ordne det hele o. s. v.	5,600 -
Rejseudgifter til de Mænd, der have med Udstillingen og Kongressen at gjøre, nemlig Kommissæren og to Jurymedlemmer, der tillige skulle assistere ved Opstillingen . .	3,400 -
Et Specialkatalog paa fransk, indeholdende en Beskrivelse af Landet o. s. v. (til Uddeling ved Kongressen) i 1000 Exemplarer	2,000 -
Uforudsete Udgifter.	2,000 -
Sum	20,000 Kr.

Med Hensyn til ovenstaaende Overslag have vi henvendt os til forskellige Mænd, der tidligere have haft med Udstillinger at gjøre enten inden- eller udenlands, hvorblandt Birkedommer *Fiedler*, Prof. *V. Schmidt* og Løjtnant *Bernhard Olsen*, og vi have da faaet det Resultat, at den nævnte Udstilling ikke kan gjøres for mindre end 20,000 Kr.

Vi tillade os nu at henstille den omhandlede Sag til det høje Ministerium med den Erklæring, at vi, naar den omtalte Sum stilles til vor Disposition, ville gjøre vort til, at Danmark kan blive smukt og værdigt repræsenteret. Dersom det kun er en ringere Sum, som stilles til vor Raadighed, maa vi for vort Vedkommende helt opgive Tanken.

Vi maa imidlertid gjøre den Tilføjelse, at det høje Ministerium forhaabentlig i sin Tid vil stille en *Anmodning* til forskellige offentlige Institutioner om af deres respektive Samlinger at hjælpe os med Sager, der passe til Udstillingen; thi uden Samvirken fra alle Sider vil det være umuligt at naa det Maal, vi tilsigte, nemlig at faa en Udstilling, der vil blive *til Ære for vort Land*, og som kan vise Verden, at der hos os trives *et frodigt videnskabeligt Liv*.

Det er ellers vor Agt, dersom vor Plan bliver imødekommet, da, inden vi sende Sagerne af Sted, at indrette en *For-Udstilling* her i Kjøbenhavn, og denne For-Udstilling

skulde imod en ringe Kjendelse være tilgængelig for enhver. At en saadan For-Udstilling vil vække Interesse herhjemme, ligger ganske nær; thi mangfoldige iblandt os have jo tit ønsket, naar der var en eller anden international Udstilling, hvori Danmark deltog, at kunne se lidt ind i den danske Afdeling. Ved For-Udstillingen, paa hvilken Sagerne naturligvis, saa vidt mulig, skulde opstilles ligesom i Venezia, vilde der blive Lejlighed for alle til at dømme, ligesom man ogsaa ved at udarbejde en oplysende dansk Katalog kunde give Folk Lyst til at sætte

sig ind i Sager, som de ikke kjende til og som de dog kunne have Nytte af. Vi have desuden det Haab, at en saadan For-Udstilling vil bidrage til at skabe et Præcedens, der vil kunne være af Vigtighed ved kommende Udstillinger.

Inden vi slutte, maa vi endnu gjøre opmærksom paa, at Bestyrelsen inden for sin Kreds tæller Mænd, der før have haft med Verdensudstillinger at gjøre, og vi have det Haab, at Selskabet ogsaa i saa Henseende vil kunne fyldestgjøre de Krav, der med Rette maatte stilles til det.

Kjøbenhavn, den 29de Juni 1880.

I Bestyrelsen for det kongelige danske geografiske Selskab.

Holstein Holsteinborg,

Selskabets første Vicepræsident.

Ed. Erslev.

Selskabets Sekretær.